

ZADNJE VESTI

TOKIO, 1. maja — Komunistična ofenziva je hotela zavzeti za 1. maja, kot mednarodni delavski praznik, mesto Seoul. Zavezniki čete so zaustavile njihovo ofenzivo ter so na komuniste koncentrirale svoj protinapad s kopnega, z morja in zraka.

WASHINGTON, 1. maja — Kongresnik Walter Brehm, republikanski zastopnik 11. distrikta Ohio, je bil spoznan krivim, da je sprejel prispevek nezakonito v svoji volilni kampanji od nameštence v njegovem uradu. Gre za slučaj, ko je prejel leta 1948 od nameštence Mrs. Emma Craven dvesto dolarjev. Porota je po dolgem posvetovanju izrekla krivdo, sodba pa bo izrečena v naslednjih dneh.

WASHINGTON, 1. maja — Združeni odbor delavskih uni, ki predstavljajo 15 milijonov organiziranih ameriških delavcev, je pozval vse svoje zastopnike, da prenehajo z bojkotom pri uradih za obrambo in mobilizacijo, in da naj zopet sodelujejo z vlado. Delavci so imenovali v vseh uradih in okviru državne obrambe svoje zastopnike. Kot glavni namestnik Wilsona bo imenovan George Harrison, predsednik AFL železniških nameštencev.

TAIPA, Formosa, 1. maja — Gen. Chiang-kajšek je naslovil na delavski dan na Kitajce apel, naj se dvignejo in jim je obljubil, da jim pride v najkrajšem času na pomoč. To je bila njegova prvomajska poslanica.

WASHINGTON, 1. maja — Predsednik Truman je predložil proračun za državno obrambo za fiskalno leto 1952, pričeni s 1. julijem, in sicer v višini \$61.104.254.390.

WASHINGTON, 1. maja — Med državnim tajnikom Achesonom in med obiskom senatorja Taftom je prišlo do ostre debate glede ameriške politike na Koreji. Tajnik Acheson se je ozval in zagovarjal znano stališče predsednika Trumana. To politiko je označil Taft za skrajno smešno, in je zahteval bombardiranje mandžurskih baz, kitajskih obmorskih mest in uporabo kitajskih nacionalističnih čet.

Odšel k vojakom
V vojaško službo je bil vpoklican 20. aprila Tony Stanic, sin poznane družine Mr. in Mrs. Anton in Josephine Stanic, ki vodi delikatesno trgovino na 1225 Norwood Rd. Želimo mu srečen povratek!

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile 19. aprila pri poznani družini Mr. in Mrs. Paul J. in Mary Ann Ribar iz 950 E. 144 St. in puštile v spomin zalo hčerko, Janet Lenore, ki bo delala družbo svojemu bratcu. Srečna mama je po poklicu bolničarka, ponosni oče je pa odvetnik in uradnik pri slovenski posojilnici St. Clair Savings & Loan Co. Čestitamo!

Vatikan za stališče Trumana; komunizem se ne ubije s silo

VATIKANSKO MESTO, 30. aprila — "Diplomacija ne išče ampak odvrta vojno. Diplomacija mora vedno iti za mirom in bratstvom. Komunizem se ne more premagati samo z orožjem," piše vatikansko glasilo "Osservatore Romano" glede afere Truman-MacArthur.

Kot smo že javili, se je bavilo s slučajem Truman-MacArthur politično glasilo papeža "Osservatore Romano" in označilo Trumanov korak, ko je odločil MacArthurja, za "stremenje po miru." Vatikanu glasilo, ki se ponovno bavi z generalom MacArthurjem, povdarja, da je ločiti militarizem od osebnosti generala MacArthurja kot takega. Glasilo navaja izvajanja Montinija, namestnika vatikanskega državnega tajnika, da je treba uporabiti na poti do miru predvsem diplomacijo pred vojnim korakom. Diplomacija gre za pridobitvijo miru, za njegovo konsolidacijo, za kar ji je treba časa. Med dvema vidikoma, to je vojaškim in diplomatskim, se mora vojaški umakniti diplomatemu.

MacArthurjeva metoda ni pravilna

Glasilo piše nadalje, da se vojna zoper komunizem kakor jo je razlagal MacArthur pred kongresom, ne more dobiti z orožjem. Moralne socijalne in gospodarske razlike se morajo odstraniti z uporabo pravice, dobrodelnosti in sodelovanja, če hočemo, da se sila umakne pravici, in da pravica prevladuje.

S trditvami vatikanskega glasila "Osservatore Romano" se bavi tudi "Voce Republican," uradno glasilo italijanske republikanske stranke, ki ima v vladi dva važna mesta in sicer mesto zunanjega ministra, katerega načeljuje grof Sforza in vojno ministrstvo, kateremu načeljuje Pacciardi. Glasilo imenuje vatikansko tezo za splošno sprejemljivo.

Vsekakor je značilno, da se je glasilo papeža že drugič spravilo nad slučaj Truman-MacArthur in že drugič podčrtava Trumanovo stremenje za mirom, kakor tudi splošno veljavno pravilo, da je treba v diplomatskih akcijah pač mnogo časa in potrpežljivosti, predno se doseže končni uspeh, a da se ne prime kot neposredni argument takoj za orožje.

Seja in počastitev mater

Jutri zvečer ob 8. uri se vrši redna seja društva St. Clair Grove, št. 98 WC v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Po seji se vrši zabava v počastitev mater in članice so vabljene, da se udeležijo v polnem številu.

Sestanek

Kakor je bilo že včeraj poročano, se nocoj vrši sestanek trgovcev, posestnikov in prebivalcev v naselbinah, ki se zanimajo za javno delovanje, in sicer v pravkar zgotovljenih prostorih kopališča. Pričetek bo ob 7. uri. Kdor se zanima, naj pride na sejo.

Cankarjeva seja

Nocoj ob osmih se vrši redna seja dramatičnega društva Ivan Cankar na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Članstvo se prosi, da se udeležijo v polnem številu.

Zaroka

Zarčila sta se Miss Lillian Novak, hčerka Mr. in Mrs. Frank Novak iz 3705 E. 108 St., in Mr. Leon Zingales, sin Mr. in Mrs. Sam Zingales, 3527 E. 117 St. Bilo srečno!

Azija smrdi po petroleju

TEHERAN, 30. aprila — Teheranski poglavar države, ki ima po ustavi svobodno izbiro, koga določi za predsednika vlade, se je uklonil parlamentarnemu in je imenoval za predsednika vlade Mohameda Mossadegha, izrazitega pristaša nacionalizacije petrolejskega premoženja, do sedaj v rokah angloiranske družbe.

Skrainim pristašem takojšnje nacionalizacije petroleja se je uklonila spodnja zbornica kakor tudi senat.

Diplomati akreditirani pri iranskem šahu so močno zaskrbljeni, predvsem ameriški in britanski zastopniki, ki smatrajo, da bo takojšnja nacionalizacija premoženja tujih družb napravila zmešnjavo v iranskem državnem gospodarstvu, obenem pa bo pojačala sovjetski vpliv ne samo v Iranu, ampak na Srednjem vzhodu sploh.

Z napetostjo se pričakuje potek današnjega dne, ko bodo slavili prvomajsko proslavo. Prejšnja vlada je prepovedala vse prvomajške delavske manifestacije. Sedanja vlada, vsaj tako se zdi, stoji na stališču, da je je značilno, da ni hotel noben ta prepoved ne veže. Vsekakor teheranski list objaviti besedila vladnega dekreta o prepovedi prvomajskih proslav.

Komunistično tajno glasilo je izdalo oklic, naj se delavstvo pridruži manifestacijam za prvi maj.

Dežela se nahaja kakor v električni napetosti, ko lahko vsaka posamezna iskra razplamt nemire, uboje in nasilstva, katerih je bila v zadnjih dneh že večkrat priča.

Seja in zabava

Jutri zvečer se vrši redna seja društva Carniola Hive, št. 493 TM v dvorani št. 1 Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 uri. Vabi se vse članice, da se gotovo udeležijo, posebno pa one članice, ki so pri društvu že 25 let, ker navedena bo uradnica iz glavnega urada Celia Leib, ki bo razdelila srebrne zaponke za 25-letno članstvo. Po seji se vrši zabava.

Krožek št. 3 Prog. Slov.

Članice krožka št. 3 Progressivnih Slovencev so prijazno vabljene, da se jutri zvečer gotovo udeležijo redne seje v Ameriško-jugoslovansko centru na Rechar Ave. Pričetek bo ob 7.30 uri. Seja je važna, ker je treba pripraviti za konvencijo, ki se vrši v naselbinah tekoči mesec.

Mlad. pev. zbor SDD

Nocoj ob 7.30 uri se vrši seja staršev Mlad. pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. Prosi se odbornike, stare in vse, ki se zanimajo za zbor, da se udeležijo.

V bolnišnici

Mrs. Jennie Novak iz 3705 E. 108 St. se nahaja v sobi št. 331 Charity bolnišnice, kjer jo priateljice lahko obiščejo. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

Britanski minister upa na mir

DUNDEE, Škotska, 30. aprila — Tu je govoril britanski vojni minister John Strachey in izrazil upanje, da če bo propadla sedanja kitajska komunistična ofenziva na Koreji, bo zavladal mir na Koreji. Nadalje je zardil, da gre britanska in ameriška politika za tem, da podvzame vse korake dosegljive človeški moči, da se prepreči razširjenje vojne.

Minister Strachey je bil pred drugo svetovno vojno obče znan simpatičar Sovjetov in je posebno znan kot avtor knjige "Struggle for Power," v kateri je zagovarjal Rusijo.

Sovjeti si želijo vso Nemčijo

WASHINGTON, 30. aprila — Državno tajništvo je ožigosalo Rusijo, da se poslužuje vseh sredstev, kako bi dobila kontrolo nad celotno Nemčijo in bi preko Nemčije delno uresničila svoje cilje o zavojevanju sveta.

Rusija je od zadnje svetovne vojne spremenila vzhodno Nemčijo, ki ji je bila zaupana v upravo, v pravo satelitsko državo in poskuša dobiti v svojo oblast enako zapadno Nemčijo, ko seje zmešnjavo in razprtije.

Če bi se posrečilo Sovjetski zvezi, da dobi pod svoje nadzorstvo zapadno Nemčijo in jo organizira kot svojega satelita, bi razpolagala s tako produkcijsko silo, da bi spravila ameriški interese v kritičen položaj.

S tem, da kontrolira Rusija vzhodno-evropske in azijske satelitske države, ima na razpolago neomejeno in ceneno delovno moč. Rusija razpolaga s manjvredno delovno silo, predvsem pa ji manjka tehnično usposobljenih ljudi. Če pa se ji posreči, da razpolaga z nemško tehnično silo, bi Rusija postala industrijsko — tehnično močna, oziroma, bi potom Nemčije kontrolirala Evropo in stavila na kocko dosedanje evropsko civilizacijo.

Državno tajništvo obtožuje Sovjete, da so postavili v vzhodni Nemčiji tajno policijsko silo, ki terorizira narod. Poleg tega pa militarizirano policijo, sestajajo iz 50.000 mož, ki je vojaško opremljena in katere naloga je, da bo večbala v svoji tehnični usposobljenosti bodočo komunistično vojsko.

Vendar pravi državno tajništvo, da trenutno ne obstoja vprašanje o soudeležbi Nemcev v zapadno evropski obrambi, razen v slučaju, če se bo pojavila sovjetska agresivnost v konkretnih oblikah.

Na obisk v domovino

Mrs. Rose Gerl iz 1157 E. 61 St. se bo 7. maja podala na obisk v staro domovino, kjer bo obiskala mater in sorodnike. Gre v Ponikve pri Dobrem polju, kjer bo ostala nekaj mesecev. Potuje na parniku Queen Elizabeth in s posredovanjem Kollandrove agencije. Želimo ji mnogo zabave in srečen povratek.

Prihodnji ponedeljek odpotuje na obisk v rojstni kraj Mrs. Mary Bubnič iz 19710 Mohawk Ave. Obiskala bo Pregarje pri Ilirski Bistrici. Ako želi kdo znanec kaj sporočiti svojem tamkaj, lahko pokliče KE 1-1125 in bo skušala ustreči. Želimo ji srečen povratek!

Zapadna Evropa na poti k enotnosti; Nemci za skupno jeklo in premog

NEMŠKI VOLILEC GLASOVAL ZA FRANCOSKO-NEMŠKO ZBLIŽANJE

MURRAY JE ZAPUSTIL BOLNICO

PITTSBURGH, 30. aprila — Philip Murray, predsednik CIO, je toliko okrevljal, da je lahko zapustil bolnico. Nahaja se izven nevarnosti. Potrebno mu pa bo kako tritedensko okrevanje. Kakor smo javili je poslal predsednik Murray mednarodnemu delavstvu za prvi maj poslanico, v kateri ga poziva na borbo za svobodo, človeško dostojanstvo in osebno preskrbljenost.

MARŠAL PETAIN OKREVAL

PARIZ, 30. aprila — 95 letni maršal Petain je okreval od zadnjega bolezenskega napada. Maršal sedi v ječi za kazneni je v vojni sodeloval z nemškimi nacisti. Njegovo zdravstveno stanje mu je dovoljevalo, da je celo odklonil zdravniški pregled.

Marini nazaj v domovini

SAN DIEGO, Cal., 30. aprila — Ko je pristala ladja s 1.300 marini, ki so prišli iz Koreje na dopust, jim je priredilo mesto San Diego nadvse pristrčno dobrodoščilo. Obala je bila natrpana občinstva, številne ladje so obkrožile transportno ladjo ter s sirenskimi znaki in razvitimi zastavami pozdravile tovarišice.

Marini so dobili v najrazkošnejših hotelih in restavracijah kosila; prevoznike družbe so jim izdale za tri dni zastojne liste, gledališča in druga zabavišča so jim nudila prost vstop. Zgodovina mesta San Diego ne beleži v svoji kroniki enakega sprejema.

POGODBA O GREENLANDIJI

KOPENHAGEN, Danska, 29. aprila — Zed. države in Danska sta po svojih zastopnikih podpisale pogodbo za dobo 20 let o obrambi otoka Greenland, ki je danska lastnina.

Zed. države prizna vajo Danski suverenost nad otokom, Amerika pa ima pravico, da razbi baze na tem otoku, katere pravica se priznava tudi državam članicam severo Atlantskega pakta. Danska dovoljuje Zed. državam gotovo skupno upravo nad posameznimi predeli otoka, na katerem se lahko nastanejo ameriške čete.

ŠTEVILO AVTOMOBILOV V AMERIKI

WASHINGTON, 29. aprila — Urad, ki vodi nadzorstvo nad javnimi cestami, javlja, da je bilo na glavnih cestah lanskega leta 49.143.276 motornih vozil, ali 4.500.000 več kakor leta 1949. Leta 1950 se je registriralo 40.315.175 avtomobilov v primeru z 36.433.674 v letu 1949. Tovorni avtomobili so narasli od 8.028.016 v letu 1949 na 8.604.448 v letu 1950. Avtobusi pa od 208.898 na 223.652.

Nove registracije so najvišje v državah Louisiana, New Mexico in Texas, ko znaša porast 15%.

Samo države Kalifornija, New York, Pennsylvania, Texas, Ohio, Illinois in Michigan je vsa in bo skušala ustreči. Želimo ji srečen povratek!

FRANKFURT, Nemčija, 30. aprila — Na nedeljskih volitvah v Palatinatu, francoski zoni zapadne Nemčije, so zmagali pristaši Schumanovega načrta o skupni upravi zapadno-evropskega premoga in jekla. Državni kancler Konrad Adenauer je v svojstvu državnega poglavarja načrt že podpisal. To je bilo prvo glasovanje in so vse politične stranke vzele ta načrt za volilno geslo.

Schumanov načrt o skupni upravi zapadno-evropskega premoga in jekla je bil sprejet na konferenci v Parizu od zastopnikov prizadetih držav. Predvsem pridejo v poštev zapadna Nemčija, Francija, Belgija, Nizozemska, dalje pa tudi Italija in Luksemburg. Anglija pri tem načrtu ni sodelovala in se je opravičila s tem, da ne more dopustiti, da bi kaka tuja oblast ali organizacija posegla v njeno gospodarsko suverenost.

Nemška socijalno demokratiška stranka se je takoj v začetku postavila v borbo zoper načrt in je svoj korak utemeljevala s tem, da se mora priznati zapadni Nemčiji predvsem popolna enakost v političnem in vojaškem pogledu, nakar bo Nemčija lahko sprejela kot enaka med enakimi dalekosežne mednarodne obveznosti.

Državni kancler Konrad Adenauer se je kot šef krščansko-demokratske stranke postavil za načrt bivšega francoskega ministra Schumana in je bilo pri volitvah to pot geslo za ali proti francosko-nemškemu zblizanju, oziroma k večji povezanosti zapadne Evrope.

Načrt morajo odobriti še druge nemške province

S tem, da je volilstvo zvezne nemške države Palatinata, kjer so francoske zasedbene čete in uprava, odobrilo Schumanov načrt in politiko državnega kanclerja Adenauerja, načrt še ni definitivno odobren od strani zapadne Nemčije, ker se morajo o njem izjaviti še druge nemške province.

Če se bo nemški volilec tudi v ostalih provincah izjavil za načrt, znači ta korak v povezanosti zapadne Evrope nedvojbeno več kakor pa cele armade obojenih vojakov, ker ga je izglasovalo civilno ljudstvo, iz katerega se končno rekrutirajo vojniki, ki bodo v slučaju potrebe vedeli, zakaj se borijo. Skupna uprava zapadno-evropskega jekla in premoga pa je v sestavnem delu povezanosti zapadne Evrope ena najvažnejših gospodarskih panog. Na premoгу in jeklu bogata zapadna Nemčija v industrijskim središčem v Porurju bo največ prispevala k tej povezanosti in je njena privolitev k skupni upravi, gledalo z nemškega stališča, nedvojbeno dokaz, da gre zapadna Nemčija po novih potih.

Socijalno-demokratska stranka v svojem jedru zagovarja sodelovanje, vendar je radikalnejša, ker zahteva za Nemce več kakor pa druge stranke. Stranka zahteva popolno enakopravnost že sedaj, da bi bili Nemci v vsakem pogledu enako upoštevani kot narodi zmagovalci zadnje svetovne vojne. To je razumljivo ne samo s strogo strankarskega stališča, ampak še bolj s politično taktičnega, ker so socijalni demokrati v opoziciji, druge mešanske stranke pa na vladi, in je v evropski tradiciji

stranki v opoziciji dovoljeno več kot stranki na vladi.

Kako so glasovali

Stranka kanclerja Adenauerja je dobila 564.393 glasov, socijalisti 488.391. Skupno število volivstva v Palatinatu znaša 2.015.518. Na volitve je šlo 75% volivstva.

Komunisti so dobili 62.462 glasov kar znači 4,4% oziroma v praksi ničesar, ker si niso priporili niti enega sedeža.

Krščanski demokrati so dobili od sto sedežev 43, in so nazadovale za 5 sedežev. Socijalni demokrati so si pridobili štiri sedeže na novo in razpolagajo sedaj z 38. Trdi se, da so se bivši levičarji komunisti v velikem številu povrnil nazaj med socijaliste.

Konservativno demokratska stranka je napredovala od 11 na 19 sedežev. Pričakuje se krščansko-konservativno demokratska koalicija, ki bo razpolagala z večino 62 glasov. Do sedaj je vladala krščanska demokratska socijalistična koalicija.

MacArthur bo zaslišan v četrtek

WASHINGTON, 30. aprila — Zasliševanje gen. MacArthurja pred senatnim odborom za vojaške in zunanje zadeve se bo začelo v četrtek.

Senator Russell je najavil, da bo zasliševanje javno, razen kadar bo šlo za vprašanja, ki so po svojem značaju taka, da morajo biti in ostati tajna v interesu državne obrambe.

Amerikanci naj izvedo polno resnico o ameriški zunanji politiki do Daljnega vzhoda, kakor tudi o nesporazumih ter o nosilcih različnih idej glede obrambe ameriških in svetovno demokratskih interesov v Aziji.

Nekateri republikanski senatorji se zavzemajo za to, da bi zasliševanje ne bilo javno. Odvisno bo tudi od gen. MacArthurja samega, dali je za javno ali za tajno razpravljanje.

Senator Robert A. Taft je izjavil, da bo čakal na zaslišanje gen. MacArthurja, predno bo vložil svojo resolucijo, s katero zahteva uporabo vseh vojnih sredstev in tako vojaško taktiko ter manevriranje čet, da se vojna na Koreji čimprej uspešno konča, brez ozira na to, kaj poreče k temu Rusija.

BANČNI DOBIČEK NAJVIŠJI

WASHINGTON, 30. aprila — Po statističnih podatkih se je izkazalo, da izkazujejo banke za leto 1950 najvišji dobiček, kar ga pomni ameriška zgodovina.

Nadalje je razvidno, da je padla nezaposlenost na najnižji nivo ter da je v vseh gospodarskih panogah zaznamovati porast produkcije in zaposlitve.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

BELI SOVRAŽNIK

(Nadaljevanje)

Dogodki, ki so se že tretji dan razburljivo zapletali, so dobili v begu združenih sovražnikovih vojska svoj dramatičen vrh. V tem veličastnem trenutku naše zgodovine so se pokazale vse stvari po resnici in pravici in nihče ni imel več krinke na obrazu. Če bi si beli na svojo križevno pot v senci okupatorjevih tankov ne bili natovorili bisag, polnih greha, bi vsej podobi manjkala prava duša. Vse je bilo, kar je bilo potrebno, in ničesar ni manjkalo v dramatičnem prizoru, prav kakor v dobri igri na odru. V Gaju in na Novi gori, v Stražniku in v vinorodnih pleterskih gorah, po vsem obsežnem bojišču so vzravnani stali partizani, si zaslanjali oči in zrlji v dolino. Daleč tam, pri Smarju, je bežeča zver vlekla svoj rep za grič.

Ves ta dan borb in na begu so imeli belogardiisti in Italijani težke izgube, ki jih deloma poznamo. Vemo, da je bil ranjen Janez Pavlin iz Gornjega Vrhopolja (rani je podlegel čez štiri dni v nemški bolnišnici v Krškem), Vinko Zorko iz Družinške vasi pri Beli cerkvi, Sikst Pižmoht z Brezovice pri Mirni, Franc Makše iz Kala pri Dobriču, Franc Mihelič iz Ljubljane in bataljonski pisar Franc Slapnik iz Konjice na Štajerskem. Pred dvema letoma je ta pribežal pred Nemci čez mejo, sedaj pa, ko so ga s Pavlinom in Makšetom peljali v bolnišnico k Nemcem, se jih ni nič več bal. Sedaj je bil njihov zaveznik, čeprav mu niso vrnili doma, iz katerega je moral pred njimi bežati.

Ni čudno, da so se Italijani močno oddahnili, ko so ušli iz pekla borbe. Polkovnemu poveljniku Berardiju pa se na varnem izvijejo besede: "Imeli smo občutek velikega uspeha." In da bi tega ne imel kdo morda za obsejnjaki humor, hiti pristavljati, da so se spustili v beg tudi partizani. Toda saj res ni bila šala, po takih doživetjih napisati za višje poveljstvo čemu podobno poročilo. In tudi "katoliški" dnevnik, ki je postal v resnici glasilo belih, je v zadregi popadel Berardijevo domislico in o partizanih, ki so po boju radovedno ogledovali upuščeni samostan, hitel zatrjevati, da "so bili poginili v paničnih beg. Ob hudih izgubah"—nadaljuje "Slovenec," ko je tri dni vse natanko pretuhtal—"so se porazgubili po podgorskih gozdovih, zasledovani in preganjani."

Tudi v Kopitarjevi ulici, kjer so vedno pridigali čednost, se je namreč naselil greh, da je zlodej laži in prevare s svojo šepavo nogo spet komaj dohajal koleselja, pohujšanja, ki ga je včasih mukoma sam vlačil, kakor v povesti našega pesnika, ki mu je bila prihranjena bridkost, da bi doživel, kako se mu je pohlevni rodoljub iz doline šentflorjanske v službi sovražnika domovine povampiril.

PLETERJE ZOPET OSVOBJENE

Še preden je sovražnik iz Pletterij pobegnil, so se partizani posvetovale, kaj naj po bitki s samostanom napravijo. Pričakovati je bilo, da ga bo bela garda z okupatorjevo pomočjo poizkušala znova zasesti, brž ko bodo v Gorjancih ostali domači partizani zopet sami. Zato je nekdo v poveljstvu svetoval, naj bi samostan uničili. Drugi so mislili zopet drugače in so se naposled partizani odločili, da ga bo-

do vendarle ohranili, čeprav tvegajo, da bo treba zavoljo te prizanesljivosti novih borb in novih žrtev mladih življenj.

Po boju so samostan obiskali komandant zone Milovan Šaranović, komisar njegovega štaba Viktor Avbelj-Rudi, ter poveljnik Cankarjeve brigade Dragan Jeftić s svojimi ljudmi. "Hoteli so videti staro cerkev," pripoveduje pleterski prior, "v kateri je bila borba, kakor tudi oni vohod, ki so ga držali beli. Videla sta, da se je bilo tam nemogoče prebiti, ker so bila to ozka vrata, ki jih je bilo lahko braniti."

Potem sta Šaranović in Rudi pregledala prostore bele garde: "kar koli je bilo tam, so pobrali: bilo je nekaj pušk, municije, ročnih granat . . . a največ je bilo v njihovi kuhinji. Vse to so vzeli kot vojni plen. Nam so rekli: 'Vašega nočemo nič, ampak samo tisto, kar je sovražnikovega'."

Milovan Šaranović je pokazal prijmu pismo, ki ga je le-ta pisal namestniku odrednega komisarja Francu Pirkoviču-Čortu, in mu dejal: "To je vaša legitimacija."

Še isti večer je Draga Jeftić z nekaterimi partizani v samostanu večerjal. Medtem je vstopila tajnica štaba Cankarjeve brigade Mimi Šobarjeva. Jeftić jo je pokaral, češ da ženske ne smejo v samostan. Pater prior si je tedaj v svojih spominih zapisal: "Kako je to čisto drugače pri partizanih, ko tje bilo pri Nemcih, pa tudi za časa belih v Pletterjah;" z obzirno roko pa je pozneje prečital besede, ki jih je še pristavil: "ki so vlačili v samostan svoje puščave."

Partizani Pletterij niso zasedli, niti se niso v samostanu zadrževala njihova poveljstva. Štab neke brigade in nekega bataljona sta se zvečer po boju nastanila v hiši admirala Vučerja v sosednji Drči in ostala tam do nedelje, ko sta ob pol sedmih zvečer zopet odšla, menda h Kostanjevici in Sv. Križu.

V nedeljo so partizani pokopali tri padle tovariše, dva, ki ju omenja pater prior in ki sta obležala v borbi pri vzhodnih samostanskih vratih, ter tretjega, ki je padel v soboto pri transformatorju. Pokopali so jih na južni strani samostana, na tistem mestu, kjer sta bila že grobova dveh partizanov, ki so ju Italijani zajeli in ustrelili 1. novembra 1942. Pozneje je umrla še, neznana ranjena partizanka v Drči; ostale ranjence pa so prepeljali čez Mihovo in Gorjance na Zumberk, kjer so imeli partizani takrat v gozdovih blizu Sošic svojo bolnišnico.

O partizanskih izgubah pravijo Italijani, da so šle čes 400 mrtvih in ranjenih; med njimi da je bilo pet komandantov raznih stopenj ter dva politična komisarja. Vse to je seveda huda domišljija. Prav tako iz neresnicoljubne fantazije porojena so tudi poročila "katoliških" časnikov. O pisanju "Slovenskega doma," na primer, pravi pleterski prior:

(Dalje prihodnjik)

YOU can be the woman of the year

PREPARE FOR NURSING—the most needed profession for women in a National Emergency

Talk to the Director of Nursing at your local hospital, or apply to a collegiate or hospital School of Nursing.

UREDNIKOVA POŠTA

O MUČENJU V LAGERJU

(Nadaljevanje z 2. strani)

in grenkih kletev, je prepojeno vse to delo! Preveč poživiljen, do skrajnosti po gospodstvu neutrušeno lačni nemški narod, teh ugodnosti, ki mu jih je po sili zgradila tuja roka, ni čutil, kakor tudi ne lepote kraja, ki ga je obdajala.

Vsak dan, dokler ni bilo delo končano, smo hodili z lopatami in krampi k levi strani jezera, kopali in ravnali zemljo za nasade zelenjave in sočivja. Še tako slabo vreme, ni oviralo dela. Spremljale, oziroma nadzirale so nas tako zване "auzerke," po večini zelo surove ženske. Nizek grič, ki je na eni strani obkrožal jezero, je služil za nasipanje obale. Tu smo natovarjali vagončke in jih po zelo zvitih tračnicah spuščali nižje dol. Pri tem delu so nas stražili običajno tudi sloki SS-ovci, s svojimi lepimi, dresiranimi psi. Ko smo nalagali lačni, utrujeni in neprespani, pesek na vagonce, tedaj se niti zavedali nismo, kdaj in zakaj nas je doletela krepka zausnica. Prestrašeni si se ozrl, tedaj je padla druga, tretja . . . vse odvisno od trenutnega razpoloženja SS-ovca, ki nas je stražil.

Zgodilo se je, da se je dekletu, ki je spredaj vodilo vagonček, isti iztril. Hitro so ostala dekleta zgrabila za železen drog, ga postavila tako, da bi dvignila vagon nazaj na tir. Utrujenim in lačnim se to ni posrečilo tako hitro. SS-ovec, ki je tedaj stražil, je to neugodnost zapazil, nagnal z vso naslado psa nanjo, ki je dekle v trenutku napadel in podrl na tla. S par skoki je bil tudi sam pri vagončku, potegnil drog, zamahnil dvakrat po glavi ubogega dekleta. . . "Du ferfluchtes Schwein," to je bilo vse, kar je v svoji besnosti mogel reči, odvrget drog, prijel nežno psa okrog vratu in ponosno vzravnal odšel. . . "Kdo je tu svinja," vprašam?

Ubogo dekle! Poljakinja je bila. Samo zahreščalo je, ostala je negibna, iz ust pa ji je brizgnila kri in izstopili so možgani. . . Okamenela od strahu, so dekleta obstala, niso se ganila. "Was ist denn los?" je grozeče zadonelo z one strani. Tedaj so se zganila in pričela zopet z delom. Vsakokrat, kadar so peljale vagonček mimo nje, ki je morala pasti na nemški zemlji, so jo objokovale, "Danes ti, jutri morda jaz," se je oglašalo v njih srcih, pogled pa se je ustavil na krematoriju, nedaleč od kraja, kjer je bil izvršen uboj.

Čez kakšno uro sta prišli dve tovarišici, katerih naloga je bila, da sta odvažali mrliče. Pogled na mrtvo siroto jima obrazov ni izpremenil, zasolžilo ni oko. . . Čemu? . . . To je bilo njih vsakdanje delo, neprestano nalaganje in iztovarjanje mrličev jih je napravilo trde. Vprašali sta le, če je samo to, to pa zato, da bi jima breme ne bilo pretežko. . . Odšli sta. . . Življenje v lagerju pa je teklo svojo pot. . .

Julka Aleševa

Društveni koledar

MAJA

5. maja, sobota — Veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND
6. maja, nedelja — Koncert zboru Triglav v Sachsenheim dvorani na Denison Ave., — plesna veselica v Domu zapadnih Slovencev.

11. maja, petek — Ples Merry-makers kluba v SND

12. maja, sobota — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND

Uncle Sam Says

It's Your Freedom—Protect It! What better can you do in times like these but initiate the teamwork which welds an invincible defense force. Teamwork like that means a strong America. U. S. Savings Bonds are now Defense Bonds and your purchase of these bonds means you are doing your part in building a strong, financial America. Buy them now and buy them regularly through the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan at your bank.

U. S. Treasury Department

ZMANJŠANJE ODKUPA MESA V LETU 1951

Zvezna vlada Jugoslavije je izdala odločbo o znižanju plana odkupa mesa v letu 1951. Da bi se ohranil sklad živine, ki se je precej zmanjšal zaradi pomankanja krme, se na podlagi te odločbe zmanjša individualnim kmečkim gospodarstvom obvezni odkup mesa za 10%.

Sveti za blagovni promet v ljudskih republikah bodo v sporazumu s sveti za kmetijstvo in gozdarstvo določili povprečni odstotek, za katerega bo znižan plan odkupa mesa v posameznih okrajih, in sicer glede na odkupne možnosti in na podlagi podatkov zadnjega popisa živine. To se pravi, da bo izvršena revizija obremenitve proizvajalcev in da se bo glede na možnosti v posameznem kraju določil tudi odstotek znižanja odkupnih planov. Proizvajalci, ki imajo večje število živine, bodo torej tudi bolj obremenjeni. Krajinski ljudski odbori bodo na podlagi znižanih planov, ki jih jim bodo poslali okrajni ljudski odbori, rešili tudi pritožbe tistih proizvajalcev, ki so jim bile prej obveznosti nepravilno določene.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENDicott 1-0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

Obnovljeno delo Slovenske Matice

V kratkem bo izdala Slovenska Matica prvo knjigo svoje nove knjižne serije. Goethejevo "Ifgenijo" v prevodu Frana Albrehta in z obsežno študijo dr. Franceta Koblarja. S to knjigo začena Slovenska Matica svoje delovanje, zasnovano na novi organizacijski podlagi. Ta častitljiva ustanova, ki že od l. 1864 dejavno spremlja in podpira razvoj slovenske književne kulture, bo zavzela med slovenskimi založbami tako mesto, kakršno ustreza njeni malone že devetdesetletni pravici: Izdajala bo dela, ki stoje po svojem značaju in pomenu nekako sredi med navadno založbo in Akademijo. Tako bo iz pesništva, dramatike in pripovedne proze zalagala samo klasike, iz poučne književnosti pa monumentalna dela in take znanstvene knjige, ki presegajo raven navadnih popularnih izdaj in vendar niso ne strokovno znanstvena dela in ne učbeniki. S tem bo SM nadaljevala svoj stari program, hkrati pa izpolnila dela naših drugih založb. Obnova dela SM očitno kaže, kako se pri nas zopet upoštevajo zdrave in naše nadaljnji napredek potrebne tradicije in kako se starim društvenim oblikam daje nova vsebina, ustrezajoča novemu času in njegovim potrebam.

Prva nadaljnja knjiga, ki jo bo izdala SM za novim zvezkom "Vezane besede" z Goethejevo dramatsko pesnitvijo, bo izbor iz poezije velikega hrvatskega pesnika S. Kranjčevića. Pesmi je prevedel Alojz Gradnik, vendar tudi izvorno besedilo. Obsežen uvod za to izdajo je prispeval docent za hrvatsko in srbsko slovnost na naši univerzi dr. Emil Štampar, ki je sestavil tudi potrebne in zanimive opombe. V stavnicah je tudi že nov zvezek monumentalne "Zgodovine likovne umetnosti," ki jo piše dr. Izidor Cankar. Vsi prejšnji naročniki tega dela, ki bo tudi nadalje obilno ilustrirano in natisnjeno na iz-

branem papirju, bodo hvaležno sprejeli novico, da se ta slovenska umetnostna zgodovina nadaljuje in bliža svojemu zazljudku.—Prav tako bo poskrbela SM, da dobimo že dolgo pričakovani izbor esejskega dela pokojnega prof. dr. Ivana Prijatelja. Izbor bo izšel v dveh knjigah. Sestavlja ga njegov učenec in nadaljevalec prof. dr. Anton Slodnjak. Prva knjiga je že pripravljena za tisk. V nji izidejo razprave in eseji, ki so v zvezi s slovensko slovnostno kulturo, med njimi nekateri tehtni sestavki, raztreseni po starejših letnikih naših revij. V drugi knjigi pridejo na vrsto spisi, ki se odnašajo na tuje, predvsem slovanski literature. S to izdajo se bo dr. Prijatelj vrnil v naše živo slovnost, z njo bo še ostreje začrtan njegov duševni profil.—Pripravljeni so že in pojdejo te dni v tiskarno "Spomin" častitljivega devetdesetletnika dr. Matije Murka. Slovensko izdajo te knjige, ki jo je ugledni znanstvenik večidel narekoval svojemu češkemu znanstvenemu sodeljalcu, je priredil po izvornem tipkopisu (knjižna izdaja je izšla l. 1949 v Pragi) avtorjev sin, ljubljanski univ. prof. dr. Vladimir Murko. Knjiga je tudi tehten prispevek k zgodovini slavistike, v prvih poglavjih pa prinaša zanimivo gradivo o Murkovih mladih in učnih letih in o življenju slovenskih visokošolcev na Dunaju pred šestdesetimi leti. Knjiga bo obilno ilustrirana.—Pisatelj France Vodnik prevaja iz poljščine spis M. Jastruma o Mickiewiczu. To je po sodbi poljske kritike najboljši biografski delo o predstavniku poljske romantike in poljske demokracije misli. Spis je bil preveden že v nekaj jezikov in povsod zaznamuje velik uspeh. Mickiewiczova biografija bo nedvomno obogatila to književno zvrst v našem jeziku.—To je v glavnem program prvega letnika novih knjig Slovenske Matice.

Nadaljnji njeni načrti niso

RAZNO

HIŠNI GOSPODARJI!

Sedaj je čas, da si daste hiše prebarvati in popraviti. Delo izvršimo v popolno zadovoljstvo in po zmernih cenah.

Za podrobnosti se obrnite na
VICTOR KOVAČIČ
1253 Norwood Rd.
ali pokličite po 6. uri zvečer
EN 1-2549

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

Delavec za skladišče

Velika živilska firma potrebuje mladega moškega, ki je pripravljen učiti se za stalno delo. 5 dni tedensko. Plača od ure. Pokličite
MR. MILLER
GA 1-5560

HISA ZA 2 DRUŽINI

"side by side," 6 in 7 sob. Na 776 E. 91 St., severno od St. Clair Ave. Dve garaži, cementiran dovoz. Zmerna cena. Za podrobnosti pokličite

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.
MA 1-1773

GOSTILNA NAPRODAJ

Naprodaj je Arctic Tavern z licencami D 1 in D 2, nahajajoča se na E. 67 St. in St. Clair Ave. 2 trgovska prostora imata lease za 2 leti. Vključena je vsa oprema in zaloga ter mnogo dodatnih stvari. Zelo dober biznis. Lastnik mora prodati radi bolezn. Pokaže se po dogovoru.

VERA L. SULAK
REALTOR
IV 1-3413

DELO DOBIJO ŽENSKE

Mirna, dostojna ženska

dobi dober dom v zameno za varstvo dveh otrok, stara 9 in pol leta ter 5 in pol leta. Zahteva se priporočila.
Za probnoznosti pokličite
ER 1-0659

nič manj zanimivi. Tako pripravljajo v redakciji dr. Mirka Rupla obsežnejši zbornik v podčastitev 400 letnice slovenske kajige. Sodelovanje so zagotovili nekateri naši priznani slovnstveniki in zgodovinarji. Dr. Izidor aCnkar pripravlja za SM nov, verjetno zadnji zvezek svoje "Zgodovine likovne umetnosti," predsednik SM dr. Anton Melik pa bo nadaljeval svojo veliko monografijo "Slovenija," katere prva dva zvezka sta izšla pred vojno Slovenska aMtica je dala vzpodbudo za izdajo nove, ni široko zasnovane Zgodovine slovenskega slovstva. Kidričevega dela ne bo mogoče nadaljevati, toda združili se bodo naši najboljši slovnstveni zgodovinarji in nam dali tak temeljit pregled naše celotne literarne preteklosti vse do naših dni, kakor ga že dolgo pogrečamo. Skrb za izdajo take več zvezkov obsegajoče, verjetno tudi ilustrirane slovnstvene zgodovine je prevzel dr. Anton Slodnjak. Pripravlja se nadalje knjižna izdaja popravljenega Debevečevega prevoda Dantejeve "Božanske komedije," v načrtu pa sta tudi dr. Mika Kosa. Zgodovina Slovencev in izbor spisov pokojnega biologa dr. Pavla Grošija. Slovenska Matica bo tudi nadaljevala z izdajanjem klasičnih del filozofije. B. B.

V "Enakopravnosti" dobite dogodkih po svetu in doma! vedno sveže dnevne novice o

DELO DOBIJO MOŠKI

POMAGAČI
V ODELKU BARVANJA.

Podnevi.

Plača od ure.

PICKER X-RAY CORPORATION

17325 Euclid Ave.

POMETAČ
ZA ČIŠČENJE V TOVARNI.

Podnevi.

Plača od ure.

PICKER X-RAY CORPORATION

17325 Euclid Ave.

SET-UP DELAVCI

izurjeni na

New Britain Automatic

Chuckling stroju

Millwright pomočniki

Inspektor

(Machine Tool)

LEMPCO

PRODUCTS INC.

MO 2-2400

TURRET LATHE

OPERATORJI

izurjeni

Visoka incentivna plača

48 ur tedensko

LE ROI CO.

12500 BERE RD.

CUTTER

GRINDERS

Precizno delo

48 ur tedensko

Visoka plača od ure

LE ROI CO.

12500 BERE RD.

MIMI MALENŠEK

KOVINARJI

ROMAN

(Nadaljevanje)

"Morda poznate nekega Komarja?"

Komar? Ali je mar on izdal? Lavtižar se je živo spominjal malega Komarja, ki je delal prejšnje čase na Blejski Dobravi, ko so pa tam podrli tovarno in delavce premestili na Jesenice. Majhen mož s potlačnim nosom je bil dober delavec in dober tovariš. Izvolili so ga za zaupnika, katerega leta že?—Menda sedemindesetega. Toda, da bi on izdal? Lavtižar tega ni mogel verjeti. Spomnil se je, kaj mu je povedal prvi dan okupacije Meglič: Komar se tudi boji Brenčiča.—Mahoma mu je bilo jasno, da Komar ni izdajalec. Vzdržal je gestapovečev pogled in hladno dejal:

"Ne poznam Komarja."

"Torej se ne morete domisliti? Tudi prav. Tudi tega še ne veste, koliko zaupnikov je bilo in kateri? Potem mi boste morali povedati, kaj ste delali zaupniki?"

"Kaj? Delavstvo nas je izvolilo, da bi branili koristi delavstva."

"Proti komu?"

"Koga? Proti tovarniškemu vodstvu, proti kapitalistom vendar!"

"Kakšnim kapitalistom?" se je začudil gestapovec. "Tu, v Asslingu, so bili vendar delničarji skoraj sami Nemci."

Stari delavec je zasijal od začudenja. Ali je ta mrcina tako neumen, da res ne razume ničesar o delavski borbi? In Nemci da niso izkoriščevalci in kapitalisti? Prijelo ga je, da bi ga dobrohotno poučil.

"Kako pa je bilo z delavsko organizacijo 'Enotnost'?" je vprašal gestapovec in se ni več smehljajal.

"Organizacija je pač bila. . ." je rekel Lavtižar in utihnil. Kaj naj reče? Zakaj ga sprašuje o stvareh, ki so bile tako jasne in naravne, da bolj niso mogle biti? Zakaj ga sprašuje o njih tako, kot bi poizvedoval okoliščine nekega zločina?

"Tudi o tej malo veste?"

"Zelo malo."

Po šipah zaprtega okna so se sprehajale muhe. V mali sobi je bilo zadržano. Tudi tu je visela na dizu Hitlerjeva slika, čepico s ščitkom in rjavo srajco s črno samoveznico. Lavtižar je pogledal Hitlerja, pogledal rumenkaste stene in potem skozi okno. Nič ni videl, okno je bilo do polovice pobeljeno. Zato pa je iz zgornjih stekel lil slap luči, od katere so ga skelele oči.

Gestapovec je naizdal spet vrsto brezpomembnih vprašanj. Lavtižar je odgovarjal in ugi-

je šel med dvema gestapovcema v tisto sobo, v kateri je Lavtižar najprej čakal.

Uniformiranca sta odvedla Lavtižarja v kletne prostore in ga zaprla. Spet se je začelo dolgo in mučno čakanje. Lavtižar je stopal po bunkerju. Bilo je temno, samo skozi neko lino je slabotno odseval svet električne žarnice. Potipal je steno in skušal sesti. Stena je bila vlažna in ko je sedel, ni dolgo zdržal, mrzli beton ga je mrazil prav do kosti.

"Kako dolgo me bodo neki pustili tukaj?" se je vprašal. Občutil je silno trudnost in se je naslonil na steno, da bi se vsaj tako malce odpočil. Tudi tu ga ni strpelo dolgo. Vлага je pronicala od vseh strani. Prestopal je z noge na nogo, po stari delavski navadi in tipal v žepu za tobakom. Ničesar ni našel. Gestapovca sta ga snela v taki naglici, da se še spomnil ni na tobak.

Mimo bunkerja so šli koraki. Lavtižar je prisluhnul. Nedaleč so zaškrpala vrata. Potem je prodiral od njega le šumot.

Nenadoma je poletel po hodniku krik. Lavtižar je pobledel kot stena in prisluhnul. Kratki krik se je daljšal, se spreminjal v tuljenje in grozotno odmeval med vlažnimi stenami.

"Aaaaaaauuuu. . ."

Stari je planil k vratom in udaril s pestjo po deskah. Ravnal si je roko ob trski, ki se mu je zadržala v podleh. Vrata niso bila oskobjana. Nihče se ni zmenil za njegove udarce in

prenehal je. Pomislil je, da je ravnal neumno, saj bi mogli priti in njega prav tako preteptati. Zmrzilo ga je ob misli, da tepejo morda Komarja. Potem se je tolažil, da so Komarja najbrž pustili prav tako dolgo čakati kot njega in da potem takem ne more biti on.

Kriki so ponehali. Tjok njegoveh vrat se je oglašil kratak pasji lajež. Pes se je vzpel na vrata, popraskal po deskah, da mu je šlo do živega in nato ga je nekdo odgnal z besedo "Marš!"

Lavtižar je čakal in ni vedel, kako dolgo že. Noge so mu v kolenih otrdele. Morala je biti že tema, toda tega ni mogel videti, ker mu je svetila le zamazana, z debelo žico zavarovana žarnica. Vključ hladu in vlagi je poskusil spet sesti. Bunker je bil tako ozek, da se ni mogel stegniti. Dolge noge so se mu dotikale vrat, čeprav je sedel sključeno. Spet je vstal, zdaj ga je bilo že strah vsega, kar je slišal in kar ga je obdajalo. Gledal je na steno, če bi morda ne opazil krvavih madežev. Slišal je že, da so v bunkerjih od pretepanja stene obrizgane s krvjo. Nič takega ni videl, cement je bil umazan siv in moker. Potem se je domislil, da je ta bunker vendar premajhen, da bi mogli v njem jetnike pretepati in da pač zato ni videti sledov mučenja.

"Jetnik," si je dejal trpko.

Doslej je ta beseda vedno vzbujala v njem odpor in nejevoljo. Jetniki so bili tatovi,

goljufi, morilci. Bili so tudi drugačni, politični. Biti politični jetnik, ni bilo sramotno. Mnogi so to okušali. Fale je bil večkrat zaprt in nikomur ni prišlo na misel, da bi ga zaradi tega gledal postrani. Vključ temu mu je bil pojem ječe še vedno zvezan z nečim umazanim, nečastnim. Cutil je, da se mu godi neznanska krivica. Vse življenje je pošteno delal, zdaj pa so ga zaprli, kot bi bil zločinec. Ječa bi vendar morala biti samo za zločince. Toda na svetu se suče vse narobe in zato zločinci zapirajo v ječo poštene ljudi.

Čim dalje je čakal, bolj živahno je postajalo v kletih. Koraki so se bližali in oddaljevali, vsi so šli mimo njegovih vrat. Nemirno se je prestopal, sedal in spet vstajal. Lotevala se ga je trudnost in pobitost in rad bi vsaj malce zadremal, pa ni mogel. Čim je sedel, ga je jelo mraziti in to mu je preganalo dremavico. Trudnosti mu ni preganalo, vse bolj jo je čutil. Od utrujenosti so se mu misli vrtele v kolobarja, same so prihajale in odhajale. Ni jih klical, ni se jih branil. Misli je, kako so ga gnali na gestapo kot poštenega človeka. Še celo oni gestapovec v rjavi obleki ga je jel zasliševati kot poštenega človeka. Ko pa je končal zasliševanje, je mahoma povedal vse tako, da je postal on, Lavtižar, zločinec in oče zločina. Obnavljaj je gestapovečve besede in ni mogel doumeti, kako je mogoče s samimi golimi besedami poštenega človeka spre-

meniti v zločinca. Pri vsem sovraštvu, ki ga je občutil, si ni mogel kaj, da bi ne začel premišljevali, ali je res v njegovem življenju kaj, kar opravičuje gestapovce do takih besed in ravnanja.

"Zločinec me ima za zločinca," si je trpko dejal.

Priletela je nova misel, misel na dom. Ves čas se ga še ni spomnil in vendar mu je bilo to najbližje. Srce se mu je ogrelo in trpko mu je bilo pri srcu.

"Mama," je rekel, kakor bi se pogovarjal z ženo "hudo je bo! Le kako bodo živeli? Mama in Meta in France. . . Peter premalo zasluži, da bi mogli vsi živeti iz njegovega. Hišico imajo, to je vsaj nekaj. Ko bi jih le v miru pustili! Nič več ni verjel, da bi njegovim prizanesli. V teh kratkih urah je vse preveč spoznal. In vendar ga niso topli, kakor onega, ki je tako strašno tulil!

(Dalje prihodnjič)

Prispevki

Cleveland-Collinwood, Ohio—Pri podružnici št. 48 Sansa so prispevali za pomoč stari domovini sledeči: Mrs. Antonia Cergol (že nekaj tednov pred smrtjo) \$1.40; v spomin pokojne Mrs. Magdalene Lokar pa so darovali, vsi po \$5; družina Anton Jankovich, družina Anton Skapin in Peter Bukovnik, Mr. in Mrs. Joseph in Angela Siskovich pa sta darovala \$10; v spomin pokojnega Anton Leskovec pa so darovali: Društvo Kras, št. 8 SDZ, \$20, ter Mr. in Mrs. Tomle in Mr. in Mrs. Anton Leskovec, vsak po \$3.

Odbor se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje v imenu potrebnih v domovini.

Andy Bozich, tajnik.

FOR —

CHICAGO

and all sections of the Midwest

OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES are the

Chicago Advertising Co.

139 N. CLARK ST. CHICAGO, ILL. DEarborn 2-3179

HELP WANTED—Domestic

EXPERIENCED Nursemaid to take care of active 27 months old boy. Pleasant home. Fine surroundings. SUPERior 7-9281

COMPETENT Woman for rectory kitchen. Also cleaning duties. 8:30 - 1:30 p. m. and 4 - 7 p. m. daily except Sunday. Good salary and meals. 3121 Jackson Blvd. Father Birch

COMPETENT Maid. Assist with care of 2 children. Plain cooking. Dish washer. Other help. Lovely ranch home. Stay. FOrrest 9-9310

COMPETENT Maid. General housework. Must like children. Lovely new home. Stay. Good salary. HOLly court 5-2924

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD CHANCE to take over Tavern - Hall. Nice living quarters. 2 rooms upstairs. Good Slovak neighborhood trade. Selling due to illness. GROvehill 6-9710

HELP WANTED—MALE

CARPENTER WANTED. Call after 6 p. m. Village 5262. McConachie Home Builders, 1041 S. Grove Ave., Oak Park.

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Business Couple need 2½ - 3½ room unfurnished apartment. South of 79th St. Prefer Chatham Field. Near good transportation. Moderate rental to \$75. Call T. Bergendahl after 10. HUDson 3-7609

ATTENTION LANDLORDS. Responsible Electrical Engineer, wife, 2 small children, desperately need 4-6 room unfurnished apartment. Any good location. Will be ideal tenants. Moderate rental. ESsex 5-3203

RESPONSIBLE Executive, wife, 10 year old son, urgently need 6 room de-luxe unfurnished apartment. Prefer W. Rogers Park. North side or Oak Park. Will meet terms. Call 9-5, SEeley 8-3335 Mac Krone

OWNERS Please Help. Separation near. Responsible employed Vet. wife, 2 children, desperately need 3 bedroom apartment. Prefer unfurnished. Any good location N.W. Moderate rental. CALumet 5-4950

EMPIRE COAL—8202 Broadway

OLGA POCOHONTAS

IMAMO VSAKOVRSNI PREMOM NAJBOLJSE VRSTE

VULcan 3-3416 Anna Fortuna, lastnica

Mary A. Svetek

POGREBNI ZAVOD

LICENCIRANA POGREBNICA

478 E. 152 St. - KE 1-3177

POGREBI PO ZMERNIH CENAH.

LEPI, DOSTOJANSTVENI

Ambulacijska posluga podnevi in ponoči.

Vršimo vse notarske posle.

Pogreb oskrbimo kjerkoli in po vsaki ceni.

PRICE LIST OF INDIVIDUAL ITEMS FOR YOUR PERSONAL CHOICE

White Flour	per lb.	\$0.12	Cheese Parmezan	per lb.	\$1.25
Macaroni-Spaghetti	" "	.16	Sardines 200 Gr.	" can	.35
Rice, first-class	" "	.16	Noodle Soup Roico-Luda	" pkg.	.18
Sugar, first class	" "	.16	Raisins	" lb.	.25
Pure Lard (37 lb. cans)	" "	.35	Pure Lard (small cans)	" "	.40
Cod Fish (Norwegian)	" "	.65	Smoked Bacon	" "	.70
Milk (powdered 5 lb. cans)	" "	.75	Salami Gavriloiev Style	" "	1.35
Tomato Paste (200 gr.)	" can	.15	Olive Oil (5 lit. cans)	" lit.	1.25
Kidney Beans	per lb.	.18	Black Pepper (whole)	" lb.	3.00
Coffee Mynas No. 2	" "	.75	Marmalade (400 Gr.)	" can	.30
Coffee Santos No. 1	" "	.85	Laundry Soap	" lb.	.30
Chocolate	" "	.75	Toilet Soap	" pc.	.25
Cocoa (Holland)	" "	.65	Ceylon Tea	" lb.	1.25

When ordering a package of your choice of items please include additional charges to cover packing and postage to the last station as follows:

Packages of 20 lbs. net wt.	\$ 2.40	Packages of 80 lbs. net wt.	\$ 6.00	Packages of 150 lbs. net wt.	\$ 8.80
Packages of 40 lbs. net wt.	3.20	Packages of 100 lbs. net wt.	6.90	Packages of 180 lbs. net wt.	9.80
Packages of 60 lbs. net wt.	5.00	Packages of 120 lbs. net wt.	7.80	Packages of 220 lbs. net wt.	11.00

PLEASE MAKE ALL CHECKS AND MONEY ORDERS PAYABLE TO:

MIHALJEVICH BROS. COMPANY

6424 ST. CLAIR AVENUE — CLEVELAND 3, OHIO

